

Frågor och svar om kombinationsförsäkringen inom utkomstskyddet för arbetslösa

1. Vad är en kombinationsförsäkring?

Kombinationsförsäkringen kompletterar det nuvarande systemet för utkomstskydd för arbetslösa. I propositionen föreslås det att det utöver arbetsvillkoret för löntagare och arbetsvillkoret för företagare ska införas ett nytt arbetsvillkor för kombinationsförsäkring. Det nya villkoret gäller personer som sysselsätter sig på flera olika sätt och som i händelse av arbetslöshet och förutsatt att de uppfyller villkoret kan få inkomstrelaterad dagpenning på basis av kombinationen av de inkomstkällor personen hade före arbetslösheten. Enligt arbetsvillkoret för kombinationsförsäkringen ska det vara möjligt att kombinera sysselsättning som löntagare och sysselsättning som företagare. I kombinationsförsäkringen ska det vara möjligt att med lönearbete eller företagsverksamhet eller en kombination av dessa även kombinera arbete som familjevårdare och stipendiearbete.

2. Vad innebär det att en person sysselsätter sig på flera olika sätt?

Med personer som sysselsätter sig på flera olika sätt avses en kombination av sysselsättningsformerna lönearbete, företagsverksamhet och arbetsstipendium på så sätt att utkomsten bygger på två eller flera av dessa inkomstkällor. Som mångformig sysselsättning ska även beaktas familjevårdares vårdarvode. Man kan ha flera inkomstkällor under en och samma kalendermånad (parallell sysselsättning), eller så kan inkomstkällorna variera månadsvis (växelviss sysselsättning).

3. Vad är ett arbetsvillkor?

Ett arbetsvillkor är en förutsättning som en medlem av en arbetslöshetskassa måste uppfylla för att hen ska kunna få inkomstrelaterad dagpenning under arbetslöshet. Att arbetsvillkoret uppfylls visar att en medlem av en arbetslöshetskassa har varit etablerad på arbetsmarknaden. För närvarande kan inkomstrelaterad dagpenning basera sig på löntagarens arbetsvillkor eller på företagarens arbetsvillkor. Vid sidan av dessa föreslås bestämmelser om kombinationsförsäkrades arbetsvillkor.

4. Vad är kombinationsförsäkrades arbetsvillkor?

Arbetsvillkoret för kombinationsförsäkringen uppfylls när personen under en granskningsperiod på 28 månader har tjänat in sammanlagt minst 12 arbetsvillkorsmånader. Med en arbetsvillkorsmånad avses en kalendermånad under vilken den arbetsbaserade försäkrade inkomsten före förskottsinnehållning och företagarens försäkrade arbetsinkomst uppgår sammanlagt till minst 930 euro i månaden på 2025 års nivå. Inkomstgränsen justeras på samma sätt som inkomstgränsen för arbetsvillkoret för löntagare.

5. Varför behövs kombinationsförsäkringen?

I enlighet med regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering reformerar regeringen den sociala tryggheten så att systemet blir enklare och i högre grad uppmuntrar till arbete. Som en del av reformen av den sociala tryggheten löser regeringen dessutom problem i anslutning till social- och utkomstskyddet för dem som är verksamma inom kulturbranschen och de kreativa branscherna. Kombinationsförsäkringen förbättrar utkomstskyddet för arbetslösa för personer som är både företagare och löntagare samtidigt. Dessa personer sysselsätter sig på flera olika sätt och har flera olika status. I och med kombinationsförsäkringen beaktas den här persongruppen bättre inom systemet för utkomstskydd för arbetslösa.

6. Vem kan teckna en kombinationsförsäkring?

Kombinationsförsäkringen är avsedd för personer som sysselsätter sig på flera olika sätt, det vill säga personer som både utför lönearbete och är företagare. Även personer som får arbetsstipendium eller är familjevårdare vid sidan av lönearbete/företagsverksamhet kan teckna en kombinationsförsäkring. Arbetet behöver inte vara parallellt, utan man kan vara sysselsatt i lönearbete och som företagare växelvis.

Det centrala är att personen arbetar med flera olika statusar. Kombinationsförsäkringen gäller till exempel inte personer som enbart är i lönearbete och som kombinerar heltidsarbete och deltidsarbete.

7. Jag har två lönearbeten, varför gäller inte kombinationsförsäkringen mig?

I löntagares arbetsvillkor och vid beräkningen av inkomstrelaterad dagpenning kan inkomst av två eller flera lönearbeten beaktas (till exempel två deltidsarbeten eller så kallat ströjobb som utförs för flera arbetsgivare eller heltidsarbete och deltidsarbete som utförs vid sidan av heltidsarbetet). Likaså är det möjligt att i företagarens arbetsvillkor beakta försäkringsinkomsten av sysselsättning i flera företag. I dessa situationer kan rätten till inkomstrelaterad dagpenning alltså redan för närvarande grunda sig på flera inkomstkällor, och personen behöver ingen kombinationsförsäkring.

8. Hur kan jag teckna en kombinationsförsäkring?

Arbetslöshetskassorna får själva besluta huruvida de ordnar kombinationsförsäkring för sina medlemmar. På samma sätt som för löntagare och företagare är medlemskapet i en arbetslöshetskassa frivilligt också för en kombinationsförsäkrad som sysselsätter sig på flera olika sätt, och man ska själv ansöka om att bli kombinationsförsäkrad antingen när man går med i en arbetslöshetskassa eller under medlemskapet. Om personen så önskar kan hen även i fortsättningen försäkra enbart lönearbete eller företagsverksamhet i en arbetslöshetskassa, även om hen också har annan sådan inkomst som baserar sig på sysselsättning på flera olika sätt och som kan försäkras.

9. Jag är redan medlem i en arbetslöshetskassa som löntagare eller företagare, varför ska jag teckna en kombinationsförsäkring?

Inkomstrelaterad dagpenning för en kombinationsförsäkrad grundar sig på inkomster av både lönearbete och företagsverksamhet. När en kombinationsförsäkrad som sysselsatt sig på flera olika sätt blir arbetslös kan hen beroende på de inkomster som hen försäkrat få högre inkomstrelaterad dagpenning än när enbart löneinkomst eller företagsinkomst försäkras.

10. Jag är familjevårdare eller får arbetsstipendium. Vad förändras ur min synvinkel?

För närvarande kan vårdarvode för familjevård eller arbetsstipendium inte försäkras med tanke på arbetslöshet, vilket betyder att dessa inkomster inte beaktas i beloppet av den inkomstrelaterade dagpenningen eller i arbetsvillkoret. I fortsättningen kan de som är långvariga familjevårdare, men endast familjevårdare, försäkra sig själva i en arbetslöshetskassa som försäkrar företagare, och den inkomstrelaterade dagpenningen kan grunda sig på arvode för enbart familjevård. En motsvarande ändring gäller också dem som får arbetsstipendium. Både familjevårdare och de som får arbetsstipendium kan också välja en kombinationsförsäkring om de dessutom sysselsätter sig på något annat sätt.

11. Varför kan närståendevårdare inte försäkra sig med kombinationsförsäkringen?

Under beredningen av propositionen bedömdes möjligheten att försäkra närståendevårdares arvode för arbetslöshet på motsvarande sätt som familjevårdares vårdarvode. Försäkringsmöjligheten bedömdes i huvudsak försämma närståendevårdares situation. Därför föreslås det inte i propositionen att närståendevårdare ska kunna försäkra sig i händelse av arbetslöshet. Detta innebär att situationen för närståendevårdare inte förändras.

Om närståendevårdarens arvode beaktas i arbetsvillkoret för kombinationsförsäkringen, är närståendevård inte längre en godtagbar orsak till att förlänga granskningsperioden för arbetsvillkoret på samma sätt som för närvarande. Om närståendevårdarens arvode skulle beaktas i arbetsvillkoret och som inkomst som utgör grund för inkomstrelaterad dagpenning, skulle det beaktas också vid jämkningen av arbetslöshetsförmåner. Till exempel minimibeloppet av vårdarvode inom stödet för närståendevård minskar beloppet av den dagpenning som betalas med cirka 12,31 euro per dag, det vill säga med cirka 265 euro per månad. Ett högre arvode än detta minskar nivån på dagpenningen ännu mer.

12. Kan jag ansluta mig till en arbetslöshetskassa som kombinationsförsäkrad trots att jag ännu inte sysselsätter mig på flera olika sätt och är osäker på om jag kommer att sysselsätta mig på flera olika sätt i fortsättningen?

För att kunna ansluta sig till en arbetslöshetskassa krävs det att man arbetar. Också i fråga om de kombinationsförsäkrade är utgångspunkten att det är den sysselsättning som kombinationsförsäkringen är avsedd för, det vill säga mångformig sysselsättning, som ska försäkras. Man ska inte bli medlem i egenskap av kombinationsförsäkrad i onödan om man inte sysselsätter sig på flera olika sätt. I en sådan situation kan rätten till inkomstrelaterad dagpenning inte grunda sig på kombinationsförsäkringen. De arbetslöshetskassor som ordnar kombinationsförsäkring ska ge råd om förutsättningarna för medlemskap och dess konsekvenser för både sina befintliga medlemmar och personer som är intresserade av medlemskap.

13. Påverkas min situation av att arbetslöshetskassornas uppdelning i kassor som endast försäkrar företagare och kassor som endast försäkrar löntagare slopas?

Ändringen har inga direkta konsekvenser för medlemmarnas situation. Vissa arbetslöshetskassor beslutar sannolikt att ändra sina stadgar och ordna förtjänstskydd för både löntagare och företagare. Den som är försäkrad i en sådan arbetslöshetskassa behöver inte byta arbetslöshetskassa när hen övergår från löntagare till företagare eller tvärtom. De arbetslöshetskassor som ordnar arbetslöshetsförsäkring för både löntagare och företagare ska ge råd om förutsättningarna för medlemskap och dess konsekvenser för både sina befintliga medlemmar och personer som är intresserade av medlemskap.

14. Hur stor är arbetslöshetskassans medlemsavgift för en kombinationsförsäkrad?

Varje arbetslöshetskassa som ordnar kombinationsförsäkring gör självständigt en framställning om medlemsavgift till Finansinspektionen. Medlemsavgiften ska fastställas så att den kan täcka arbetslöshetskassans andel av utgifterna för inkomstrelaterad dagpenning och av förvaltningskostnaderna för ordnandet av förmånerna. Dessutom måste arbetslöshetskassan ha medel som den sparar för att trygga ordnandet av förmånerna (utjämningsfond).

15. Om jag ansluter mig till en arbetslöshetskassa som kombinationsförsäkrad, är det säkert att jag får inkomstrelaterad dagpenning om jag blir arbetslös?

Kombinationsförsäkring är en annan sak än huruvida den arbetssökande uppfyller de övriga förutsättningarna för att få arbetslöshetsförmån. I praktiken innebär detta till exempel att även om en person uppfyller kombinationsförsäkringens arbetsvillkor för inkomstrelaterad dagpenning, måste personen för att få arbetslöshetsförmån dessutom betraktas som arbetslös på det sätt som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa både i fråga om arbetet som löntagare och arbetet som företagare.

Enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa betraktas som arbetslös förutom en person som är helt arbetslös också bland annat en löntagare som arbetar på deltid och en person som är sysselsatt som företagare eller i eget arbete som bisyssla. Den som är sysselsatt i deltidslönearbete eller i företagsverksamhet som bisyssla kan ha rätt till jämkad arbetslöshetsförmån. I en situation där en person som tidigare varit sysselsatt som företagare eller i eget arbete på heltid numera är sysselsatt som företagare eller i eget arbete som bisyssla, är personen i regel inte arbetslös på det sätt som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och har inte rätt till arbetslöshetsförmån. Om det tidigare har konstaterats att företagsverksamheten bedrivs på heltid, krävs det för att få arbetslöshetsförmån att antingen det egna arbetet i företaget eller hela företagsverksamheten har upphört.

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret (UF-centret) ger arbetskraftspolitiska utlåtanden om företagande och sysselsättning i eget arbete genom vilka den arbetssökandes rätt till arbetslöshetsförmån avgörs. För att få inkomstrelaterad dagpenning ska den kombinationsförsäkrade också uppfylla de övriga förutsättningarna för erhållande av dagpenning, såsom de allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningarna enligt 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

16. När träder lagstiftningen om kombinationsförsäkringen i kraft?

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2028. Enligt förslaget ska arbetslöshetskassorna kunna anta kombinationsförsäkrade som medlemmar från ingången av 2028, varvid inkomstrelaterad dagpenning för kombinationsförsäkrade första gången kan beviljas 2029.